

Besluit van College van burgemeester en wethouders Lisse

Zaakkenmerk/Onderwerp	Z-20-162720/Groenbeheerplan Lisse 2021-2030
Verantwoordelijke	TM Beheer Buitenruimte
Zaakkenmerk/Document kenmerk	Z-20-162720/D - 392149
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	Dhr. C.P.M. van der Zwet, wethouder
Besloten in de vergadering van	College Lisse d.d. 18 mei 2021

Toelichting besluit

Wij stellen voor

1. Met het groenbeheerplan Lisse 2021-2030 in te stemmen.
2. In de begroting 2022 de financiële consequenties te overwegen.
3. Om af te wijken van het activabeleid om af te schrijven in 30 jaar i.p.v 20 jaar.
4. Aan de raad voor te leggen het bijgevoegde raadsvoorstel waarin de raad wordt voorgesteld om:
 - Het groenbeheerplan Lisse 2021-2030 vast te stellen.

Samenvatting

Als gemeente hebben we ruim 10.000 bomen en meer dan 80 ha aan openbaar groen wat zorgt voor een groene en aantrekkelijke leefomgeving. We zijn dan ook trots hierop en vonden het een eer om in 2017 als groenste gemeente van Nederland te worden uitgeroepen. Dit willen we behouden en waar mogelijk verbeteren. De ambitie voor de komende jaren voor Lisse is en blijft een groene woongemeente waar ruimte is voor iedereen. Door een aantrekkelijke groenvoorziening wil Lisse laten zien het centrum van de Bollenstreek te zijn. Dit groenbeheerplan moet zorgen voor de verwezenlijking van deze ambitie.

Dit groenbeheerplan heeft betrekking op al het openbaar groen in Lisse. Doel van dit beheerplan is het stellen van duidelijke kaders voor het groenbeheer voor de periode 2021-2030. In het plan is de beleidsmatige ambitie vertaald naar het beheer en geeft aan hoe de komende jaren wordt beheerd. Het plan beschrijft het areaal, de huidige en beoogde kwaliteit en de bijbehorende inzet van de financiële middelen.

Inleiding

Het vigerende groenbeheerplan is gedateerd en dient te worden geactualiseerd. Dit beheerplan heeft betrekking op al het openbaar groen in Lisse. Doel van dit beheerplan is het stellen van duidelijke kaders voor het groenbeheer voor de periode 2021-2030. In het plan is de beleidsmatige ambitie vertaald naar het beheer en geeft aan hoe de komende jaren

wordt beheerd. Het plan beschrijft het areaal, de huidige en beoogde kwaliteit en de bijbehorende inzet van de financiële middelen.

Bij het opstellen van dit groenbeheerplan is rekening gehouden met de taakstellende bezuinigingsopgave op het groen van € 250.000 die vanaf 2020 is opgelegd en waarbij nu voor het onderhoud nog 1 miljoen beschikbaar is. Daarnaast is ook rekening gehouden met de beantwoording van de motie "bezuiniging openbaar groen" in de raadsbrief (Z-19-104114) van 18 mei 2020 en waarbij is afgesproken dat de huidige beeldkwaliteit van het groen gehandhaafd blijft, maar dat tijdelijk tot 2022 vervangingen van groen en bomen worden uitgesteld. Vanaf 2022 zullen vervangingen dan via de investeringen plaatsvinden. Inmiddels zijn ook de houten gaasbakken verwijderd en is het ophalen van de kerstbomen ondergebracht bij de afvalstoffenheffing. Ter informatie is de raadsbrief "Motie over bezuiniging openbaar groen" als bijlage 3 toegevoegd bij dit besluit.

Wat willen we bereiken

Lisse is en blijft een groene woongemeente waar ruimte is voor iedereen. Door een aantrekkelijke groenvoorziening wil Lisse laten zien het centrum van de Bollenstreek te zijn. Dit groenbeheerplan moet zorgen voor deze ambitie. Naast een aantrekkelijke groenvoorziening zal groen ook steeds meer worden ingezet om de gevolgen van klimaatverandering te verminderen. Zo zal onder andere het aandeel biodiverse en insectenvriendelijke beplanting worden vergroot en het voeren van steeds meer natuurlijk beheer en onderhoud worden voortgezet.

Goed onderhouden plantsoenen en bomen hebben positieve invloed op de lichamelijke en psychische gezondheid van mensen.

Waarom nemen we dit besluit: argumenten

1.1 Wij stellen voor om het groenbeheerplan Lisse 2021-2030 vast te stellen.

De gemeente Lisse heeft in 2017 haar proces van het opstellen van beleidsplannen en beheerplannen van haar kapitaalgoederen onder de loep genomen. Dit was nodig omdat was geconstateerd dat er beleids/beheerplannen ontbreken of niet actueel zijn.

1.2 In het groenbeheerplan wordt uitgegaan van kwaliteitsniveau A in het winkelgebied en B in de rest van de gemeente.

Bij beschrijvingen van het begrip 'kwaliteit' is het van belang dat iedereen hetzelfde beeld voor ogen heeft. Het begrip dient eenduidig, één op één, voor alle partijen op een begrijpelijke manier te zijn vastgelegd. Voor de openbare ruimte is hiervoor de landelijke standaard kwaliteitscatalogus van het CROW ontwikkeld. Deze catalogus bestaat uit 5 niveaus van A+ (zeer hoog), A (hoog), B (basis/normaal), C (laag/sober) en D (zeer laag).

De kwaliteit van het onderhoud wordt ontleed in een tweetal kwaliteitskenmerken t.w.: Beeldkwaliteit (de kwaliteit van het onderhoud) en technische kwaliteit (is het groen aan

vervanging toe).

In het groenbeheerplan wordt uitgegaan van de huidige beoogde kwaliteitsniveau en wel niveau A in het winkelgebied en niveau B in de rest van de gemeente. Om een uitspraak te kunnen doen over de beeldkwaliteit en technische kwaliteit is er een steekproef uitgevoerd die representatief is voor het gehele areaal.

Beeldkwaliteit

Uit de steekproef blijkt dat de beeldkwaliteit grotendeels niveau B is. Het aandeel niveau C en D is tussen de 10 en 20%. Omdat de beeldkwaliteit een moment opname is blijft het lastig om hier een conclusie aan te verbinden. Doormiddel van één onderhoudsbeurt kan het onderhoud weer op het beoogde kwaliteit worden gebracht. Regelmatig wordt er gemonitord om te zorgen dat het onderhoud op het gewenste niveau blijft.

Technische kwaliteit

De technische kwaliteit scoort ook voor het grootste deel B maar is het percentage C en D 20%. Dit valt goed te verklaren omdat gemiddeld groenvlakken 30 jaar meegaan en op dit moment circa 36% van de groenvakken ouder zijn dan 30 jaar en waarbij einde levensduur is bereikt.

De afgelopen jaren was de focus voor uitvoering van het groenbeheer voornamelijk gericht op de beeldkwaliteit (de kwaliteit van het onderhoud) en minder op de technische kwaliteit (is het groen aan vervanging toe). Reden voor deze keuze is het beperkt budget waardoor vervanging maar kleinschalig kon worden opgepakt en door bezuiniging in 2020 en 2021 vervanging van groen helemaal zijn uitgesteld. Daarbij is ook het vervangen van de bomen uitgesteld.

1.3 Groen wordt ingezet voor Klimaatverandering

Groen speelt een belangrijke rol bij de aanpak van de klimaatverandering. Als gemeente ligt er een landelijke opgave om aan te geven hoe om te gaan met zaken als droogte, wateroverlast en hittestress. Groen is een belangrijk onderdeel van de oplossing. Bij vervanging van groen en bomen zal maximaal op klimaatverandering worden ingezet. Enkele voorbeelden hiervan zijn terug te lezen onder het kopje duurzaamheid.

1.4 Participatie en samenwerking

Naast de gemeente zijn er al veel bewoners en bedrijven die een steentje bijdragen aan het onderhouden van het groen wat zorgt voor meer betrokkenheid en cohesie. De ambitie is om ook de komende jaren nog meer bewoners en bedrijven aan te moedigen om mee te participeren in het onderhoud. Goed voorbeeld is de samenwerking met de Keukenhof die een deel van het onderhoud rondom de Keukenhof voor hun rekening neemt en het onderhoud van de bloembakken en hanging baskets in het centrum. Wanneer bedrijven meer verantwoordelijkheid nemen in het groenonderhoud in de openbare ruimte zal de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van Lisse hiermee nog verder worden verhoogd.

Wat moeten we meewegen bij dit besluit: kanttekeningen

1.1 Er wordt geen budget vrijgemaakt voor vervanging.

Wanneer er geen budget beschikbaar komt voor vervangen van groen zal het aantal groenvakken wat niet voldoet aan de beoogde kwaliteit gaan toenemen en zal de kwaliteitsambitie naar beneden moeten worden bijgesteld. Dit zal ten koste

gaan van de aantrekkelijkheid van Lisse als groenste woongemeente van de bollenstreek. En juist een aantrekkelijke woon- en leefomgeving is belangrijk voor het woongenot van onze inwoners. Wanneer de kwaliteit van het groen in de wijken naar beneden moet worden bijgesteld heeft dit negatieve invloed op het woongenot en zal het gevoel van onveiligheid toenemen en leiden tot ontevreden burgers. Als gevolg hierdoor zullen dan ook het aantal meldingen/ klachten naar verwachting fors gaan toenemen.

1.2 Risico van uitbraak van ziekten en plagen aanwezig.

Vervangen is het uitgelezen moment om het sortiment en de groeiplaats duurzamer te maken. Door bijvoorbeeld het vergroten van het sortiment van bomen en beplanting en verbeteren van de bodemomstandigheden, beperkt dit de risico's van uitval door ziekten en plagen. Door het uitstellen van het vervangen van groen en bomen wordt het risico van ziekte en plagen verder vergroot. Meest recente voorbeeld is de eikenprocessierups die sinds 2020 ook grootschalig in Lisse is aangetroffen en waarbij de komende jaren als preventieve maatregel het noodzakelijk is dat een groot aantal eiken door ander boomsoorten wordt vervangen.

Wat kost het

Bij het opstellen van dit groenbeheerplan is rekening gehouden met de taakstellende bezuinigingsopgave op het groen van € 250.000 die vanaf 2020 is opgelegd en waarbij is afgesproken dat de huidige beeldkwaliteit van het groen gehandhaafd blijft, maar dat tijdelijk tot 2022 vervangingen van groen en bomen worden uitgesteld. Vanaf 2022 zullen vervangingen dan via de investeringen plaatsvinden.

Exploitatie

Om de beeldkwaliteit op niveau te houden is er jaarlijks voor het onderhoud een budget van € 1.015.000 nodig en is er € 1.000.000 in de exploitatie hiervoor beschikbaar. Dit betekent een te kort van € 15.000. Met de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en Keukenhof is de verwachting dat jaarlijks de Keukenhof minimaal € 15.000 zal participeren aan het gemeentelijk groenonderhoud. Hiermee wordt het te kort opgevangen en is de exploitatie voor het groenonderhoud sluitend.

Investeringen

Om de technische kwaliteit weer op het beoogde niveau te krijgen en te behouden vraagt dit de komende 7 jaar om een investering van circa € 475.000 per jaar. Dit om zo de uitgestelde vervangingen in te lopen en daarnaast ook de jaarlijkse vervangingen uit te kunnen blijven uitvoeren. Hierbij is ook de (uitgestelde) vervanging van de bomen meegenomen. De financiële gevolgen zullen moeten worden meegenomen bij het vaststellen van de begroting 2022.

Uitgaande van een verlengde afschrijftermijn van 30 jaar leiden de bovengenoemde investeringen tot de volgende kapitaallasten in de komende 10 jaar.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Investeringen		250.000	475.000	475.000	475.000	475.000	475.000	475.000	485.000	297.500
Afschrijvingen			8.333	24.167	40.000	55.833	71.667	87.500	103.333	119.500
Rentelasten (2%)		5.000	14.333	23.350	32.050	40.433	48.500	56.250	63.883	67.443
Kapitaallasten		5.000	22.667	47.517	72.050	96.267	120.167	143.750	167.217	186.943

Op basis van ervaringen van de afgelopen jaren met de levensduur van het groen mag uitgegaan worden van een afschrijvingstermijn van 30 jaar. Tot heden werd uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 20 jaar conform het activabeleid.

Aanpak, uitvoering en participatie

Wanneer de raad het groenbeheerplan Lisse 2021-2030 heeft vastgesteld zal dit via de gemeenteberichten in de Lisser en sociale media bekend worden gemaakt.

Onderhoud zal zoals gebruikelijk worden uitgevoerd volgens de gebruikelijke jaarplanning en die sinds dit jaar ook in de vorm van een groenkalender beschikbaar is voor alle inwoners (zie bijlage 2). Het onderhoud wordt uitgevoerd door verschillende uitvoerders t.w.: De eigen buitendienst, Maregroep en verschillende (regionale) aannemersbedrijven.

Vervanging worden vanaf 2022 planmatig opgepakt, waarbij vooraf het complete groenareaal wordt geschouwd en de input geeft voor de planning.

Naast de jaarlijkse vervanging zal ook de komende 7 jaar de uitgestelde vervanging geleidelijk wordt ingelopen.

Bij het opstellen van de vervangingsplanning vindt afstemming plaats tussen de verschillende disciplines; wegen, riool, groen, openbare verlichting etc. Deze afstemming is gericht op het efficiënt inzetten van alle budgetten en het beperken van de overlast voor de omgeving. Het resultaat is een integrale aanpak van de werkzaamheden.

Duurzaamheid

Zowel bij het onderhoud als vervanging van het groen zal worden ingezet om de gevolgen van klimaatveranderingen te verminderen. Zo wordt het voeren van steeds meer natuurlijk beheer en onderhoud verder voortgezet en het aandeel biodiverse en insectenvriendelijke beplantingen vergroot. Vervanging is het uitgelezen moment om het sortiment en de groeiplaats duurzamer te maken. Voorbeeld hiervan is het aaneen sluiten van groenvakken en zo in te richten dat het regenwater in groenvlakken kan stromen en daar langzaam weg zakt. Dit ontlast het riool en helpt grondwaterstandverlaging te voorkomen.

Ook wordt ingezet om bestaande bomen zo lang mogelijk op een gezonde manier te behouden door goed onderhoud. Een goed onderhouden bomenbestand is van groot belang voor de leefomgeving. Bomen hebben een positief effect op de luchtkwaliteit, beperken temperatuurextremen, dragen bij aan waterbeheer en vormen een schuilplaats en voedselbron voor fauna. Het aantal bomen hoeft niet zozeer toe te nemen, de kroonoppervlakte daarentegen wel.

Hillegom-Lisse-Teylingen

Dit groenbeheerplan heeft alleen betrekking op het groen van Lisse. Wel zal dit beheerplan als basis dienen voor de twee andere gemeenten.

Urgentie

N.v.t.

Evaluatie

De kwaliteit van het groen en het onderhoud ervan wordt bewaakt door monitoring. Zo is inzicht in de situatie en is er tijdig bij te sturen. Jaarlijks wordt door middel van een representatieve steekproef beoordeeld of de kwaliteit en onderhoudsniveau van het groen voldoet aan de ambitie. Iedere vier jaar wordt het complete groenareaal geschouwd, dit levert de input voor de vervangingsopgave. De monitoring wordt gedaan volgens de kwaliteitscatalogus openbare ruimte van de CROW.

Bomen worden minstens iedere drie jaar één keer gecontroleerd en aansluitend indien nodig onderhoud uitgevoerd. Zowel de onderhoudstoestand als uitgevoerde maatregelen worden in een database bijgehouden.

Bijlagen en achtergrondinformatie

1. Groenbeheerplan Lisse 2021-2030.
2. Groenkalender.
3. Raadsbrief Motie over bezuiniging openbaar groen.
4. Raadsvoorstel Groenbeheerplan Lisse 2021-2030